

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів

дисертації «Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки», виконаної аспірантом кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Марчук Алісою Андріївною для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

Рецензенти у складі доктора педагогічних наук, доцента, професора кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Кравченко Г.Ю. та кандидата педагогічних наук, доцента кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Почуєвої О.О. рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол протокол № 5 від 30.06.2021 р.) призначені для проведення попередньої експертизи дисертації «Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки», виконаної аспірантом кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Марчук Алісою Андріївною для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», на основі вивчення і аналізу дисертації та наукових публікацій Марчук А. А. та за результатами фахового семінару, який відбувся на розширеному засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу ХНЕУ ім. С. Кузнеця (протокол № 1 від 27.08.2021 р.) дійшли висновку про таке:

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме Тимчасовим порядком присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167, а саме:

щодо пункту 10 – дисертація є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить наукові положення, що мають наукову новизну, істотне значення в галузі теорії і методики управління освітою.

Актуальність теми дослідження.

Головним викликом для сучасної системи управління вищою освітою є забезпечення високої якості освітнього процесу. Традиційно, саме через взаємодію викладача та студента відбувається набуття професійної

компетентності. З розвитком суспільства змінюється попит на світовому ринку праці, підвищуються вимоги та критерії до фахівців. Тому, новий підхід до управління педагогічною взаємодією викладача і студента в процесі підготовки менеджерів уможливує позитивний вплив на систему підготовки фахівців та відкриває нові перспективи для формування конкурентоспроможних спеціалістів.

Низка нормативно-правових документів, зокрема Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII; Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII; «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2020рр.», Проект Концепції розвитку освіти до 2025 року, Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), Національна доктрина розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. визначають посилені вимоги до професійних і особистісних якостей випускників ЗВО.

У всіх перелічених нормативно-правових документах вміння до взаємодії посідають важливе місце у переліку фахових та особистісних компетентностей фахівця. Саме тому Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки є важливим завданням сучасних ЗВО і актуалізує тему дисертації, виконаної Марчук А. А.

Актуальність роботи підтверджується також її зв'язком з науковими дослідженнями Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за темами «Розробка методичного та модельно-інформаційного забезпечення побудови університету інноваційного типу на засадах якості освіти та протидії корупції» (номер державної реєстрації 0120U102152); «Управління формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього простору» (номер державної реєстрації 0120U104231)

Наукова новизна. Результати дослідження дисертанта мають різний ступінь наукової новизни, основні положення якої полягають у такому:

уперше:

– розроблено та теоретично обґрунтовано модель управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки з урахуванням управлінської складової педагогічної взаємодії;

уточнено:

– визначення поняття «управління педагогічною взаємодією» з урахуванням діалогічного та адаптивного підґрунтя сутності цього поняття; зміст структурних компонентів управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної

підготовки, а саме врахована управлінська спрямованість педагогічної взаємодії; фактори та критерії сформованості навичок управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки, які мають кількісні показники та відображені у кваліметричній субмоделі сформованості навичок управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки; організаційно-педагогічні умови управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки, що структуровані за аспектами щодо застосування розробленої моделі;

подальшого розвитку дістали: форми і методи управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки за рахунок застосування змішаних форм навчання й інтерактивних методів із застосуванням ІКТ в освітньому процесі.

Практична цінність розробок підтверджується їх впровадженням в освітній процес закладів вищої освіти, зокрема:

в освітній процес ХНЕУ ім. С. Кузнеця при викладанні таких навчальних дисциплін, як «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» для студентів освітнього ступеня бакалавр першого року навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент» та «Поглиблене вивчення іноземної мови» для студентів освітнього ступеня бакалавр другого року навчання.

Прийняті до впровадження модель та технологія управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки; методичні рекомендації щодо застосування моделі управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки (довідка № 21/86 - 27 - 80 від 25.05.2021р.);

в освітній процес Київського національного університету технологій та дизайну, де було прийнято методичні рекомендації щодо застосування моделі управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки (довідка № 06 – 06 / 878, від 26.05.2021р.);

в освітній процес Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, де було впроваджено модель, умови та технології управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки (довідка № 1139, від 07.06.2021р.).

Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Робота

виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

Щодо пункту 11 – всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою. У відкритому друці за темою дисертації опубліковано 14 праць (з яких 8 – одноосібних), із них: 5 – статей у вітчизняних фахових наукових виданнях, 2 – статті в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу (Республіка Польща), 7 – тез доповідей та матеріалів наукових конференцій.

Загальний обсяг опублікованих праць за темою дисертації становить 7,05 ум.-друк. арк., з них особисто здобувачеві належить 5,1.-друк. арк.

В опублікованих працях здобувач повністю відображено сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Статті у періодичному науковому виданні держави, яка входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу (Республіка Польща):

1. Marchuk A. Theoretical background for pedagogical interaction within the framework of academic education. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka (03/2021) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2021 – №65. – р. 14-22

2. Т. Борова, А. Марчук. Моніторинг системи управління педагогічною взаємодією викладача і студента в освітньому процесі з во. Knowledge, Education, Law, Management 2020 № 6 (34), vol. 1

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

3. Марчук А. А. Особливості застосування стилів комунікації в процесі управління педагогічною взаємодією. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Сер. «Педагогіка»: електронне наукове фахове видання. 2018, № 4 (7). Режим доступу: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/63>

4. Марчук А. А. Особливості педагогічної взаємодії викладача та студента засобом змішаного навчання. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал*. Випуск. 21, том 3. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. Одеса, 2020. С. 173–179. (Index Copernicus)

5. А. Марчук. Теоретичні засади управління педагогічною взаємодією в закладі вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2020. Вип. 34, т 4. С. 196 – 201.

6. Борова Т.А., Маслова Н.І., Марчук А. А. Організаційно-педагогічні умови управління педагогічною взаємодією викладача і студента у процесі підготовки фахівців. *Інноваційна педагогіка : науковий журнал*. Випуск 30, том. 2. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. Одеса, 2020. С. 122–126. **(Index Copernicus)**

7. А. Марчук. Модель управління педагогічною взаємодією викладача і студента у процесі підготовки менеджерів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2021. Випуск 35, том 4. С. 210 – 215.

Публікації за матеріалами конференцій:

8. Marchuk A., Chekhratova O. The role of a teacher in student-centered learning. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця: матеріали міжнародної наукової щорічної конференції CED-2018 (31 травня – 1 червня 2018)*. Харків. 2018. С. 316-318.

9. Марчук А. А. Особливості виникнення конфліктів між викладачами та студентами у процесі професійної підготовки та шляхи їх розв'язання. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика*. (29-30 березня. 2018 р. Харків), с. 281.

10. Марчук А. А. Сутність педагогічної взаємодії викладача і студентів в процесі професійної підготовки менеджерів. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика*. (18-19 березня 2019 р. Харків), с. 345

11. Marchuk A., Urazova S. Blended learning and its impact on quality of education. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця»: тези доповідей*, (30-31 травня 2019 р. Харків): ДІСА ПЛЮС, С. 360 – 361.

12. Марчук А. Інноваційна складова готовності викладача до управління педагогічною взаємодією у процесі підготовки менеджерів. *Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 29–30 січня 2021 року)*. Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. С. 121 – 124.

13. Марчук А. А. «Організаційна культура як складова управління

педагогічною взаємодією викладача і студента закладу вищої освіти». *International scientific and practical conference. Pedagogy and Psychology in the Modern World: the art of teaching and learning: conference proceedings, February 26–27, 2021. Vol. 2. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». PP. 204-207.*

14. Marchuk A., Urazova S. Aspects of innovative education environment formation in the process of vocational development of managers. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика – матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, (м. Харків – м. Торунь, 16 квітня 2021 року). Дніпр: Середняк Т. К., 2021. С. 204-206.

2. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам пункту 12 Тимчасовим порядком присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167 – всі наукові результати, що виносяться на захист і висвітлені у дисертації, одержані особисто здобувачем.

Дисертаційна робота є самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій викладено авторський підхід до розробки моделі та технологію оцінювання застосування моделі управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки та рекомендацій з впровадження складових зазначеної моделі.

У дисертаційній роботі особисто автором розроблено та теоретично обґрунтовано модель та технологію оцінювання застосування моделі управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки;

проведено теоретичний аналіз з питання проблеми управління процесом педагогічної взаємодії викладача і студента та вивчити стан дослідженості проблеми підготовки менеджерів на сучасному етапі розвитку суспільства;

обґрунтовано модель педагогічної взаємодії викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки;

теоретично обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування педагогічної взаємодії викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки;

розроблено технологію оцінювання застосування моделі управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки;

проведено експериментальне випробування розробленої моделі в освітньому процесі, з'ясувати її педагогічну ефективність;

розроблено методичні рекомендації щодо застосування моделі управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у

процесі професійної підготовки.

Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

3. Загальний висновок. Подана на рецензування дисертаційна робота «Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки» здобувача Марчук Аліси Андріївни відповідає спеціальності 011 – відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 9, 10, 11 і 12 Тимчасового порядку з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

Автор роботи, Марчук Аліса Андріївна, може бути представлена до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

4. Рішенням фахового семінару, проведеного на розширеному засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу (протокол №1 від 27.08.2021 р.), УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що дисертаційна робота «Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки» здобувача Марчук Аліси Андріївни відповідає спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

2. Визнати, що Марчук Алісою Андріївною опубліковано по темі дисертації 14 наукових, які розкривають основний зміст дисертації, відображають наукову новизну отриманих результатів і відповідають вимогам пунктів 11 і 12 Тимчасового порядку з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

3. Визнати, що дисертаційна робота «Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки» здобувача Марчук Аліси Андріївни відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 9, 10, 11 і 12 Тимчасового порядку з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

4. Рекомендувати вченій раді університету розглянути у якості опонентів за дисертацією Марчук Аліси Андріївни «Управління педагогічною взаємодією

викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки» таких учених:

Гончар Олена Валентинівна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, Харківська державна академія культури, Міністерство освіти і науки України;

Рябова Зоя Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту освіти та права, Центральний інститут післядипломної освіти, УМО НАПН України.

5. Рекомендувати дисертацію Марчук А.А. «Управління педагогічною взаємодією викладачів і майбутніх менеджерів організацій у процесі професійної підготовки» до публічного захисту у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» після її утворення рішенням МОН України та опублікування на сайті МОН України відповідного наказу.

Рецензенти:

д. пед. н, доцент, професор кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Г.Ю. Кравченко

к. пед. н, доцент
кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

О.О. Почусва

28.08.2021р.

Підписи засвідчую:
вчений секретар ХНЕУ ім. С. Кузнеця

О. В. Писарчук